

ACTIVITATEA ÎN DOMENIUL TRADUCERILOR LITERARE A EMIGRAȚIEI BULGARE DIN ROMÂNIA (de la începutul secolului al XIX-lea pînă în anul 1877)

LAURA BAZ-FOTIADE

Cercetările de pînă acum au evidențiat numeroase aspecte ale relațiilor româno-bulgare pe plan social-politic, economic și cultural. În cele ce urmează vom prezenta activitatea de culturalizare prin intermediul traducerilor, desfășurată de emigrația bulgară din România de la începutul secolului al XIX-lea pînă în perioada pregătirii războiului de eliberare de sub jugul otoman.

Intellectualitatea bulgară emigrată în România urmărea cu deosebit interes viața socială de la noi. În același timp revoluționarii bulgari stabiliți în țara noastră s-au putut organiza, și-au putut procura arme, au format cete pentru a lupta împotriva asupririi otomane¹. De asemenea, ei au avut posibilitatea de a organiza comitete, asociații, societăți, dese ori după modelul celor românești, adică o serie de organizații cu caracter burghez, burghezoliberal, sau revoluționar, care se aflau în strînsă legătură cu diferiți oameni politici români, sîrbi, ruși etc.².

Emigranții bulgari au avut totodată posibilitatea să desfășoare în România și o activitate culturală : să-și creeze un teatru la Brăila, avînd strînse legături cu cel românesc³, să redacteze o serie de ziare și reviste în limba maternă,

¹ Petre Constantinescu-Iași, *Rolul României în epoca de regenerare a Bulgariei*, Iași, 1919; *Hristo Botev în România*, București, 1947; *Din activitatea lui Hristo Botev și a altor revoluționari bulgari la București*, București, 1950; *Studii istorice româno-bulgare*, București, 1956. C. N. Velichi, *Așezămintele coloniștilor bulgari din 1830*, București, 1958; *Mișcările revoluționare de la Brăila din 1841—1843*, București, 1958; *Atitudinea lui Mihail Kogălniceanu și a unor autorități din porturile dunărene și a maselor populare în timpul trecerii lui Hristo Botev (27 aprilie—15 iunie 1876)*, Rsl., IV, 1960, p. 251—265.

² Petre Constantinescu-Iași, *Liberalii români și vechii revoluționari bulgari*, Iași, 1924; *Prima citație bulgară din București*, în „Studii și articole de istorie”, vol. V, 1963. C. N. Velichi, *Ajutorul româno-rus dat bulgarilor din Principatele Române în urma războiului din 1828—1829*, Rsl., II, p. 261—272; *Emigrarea bulgarilor în Țara Românească în timpul războiului ruso-turc din 1806—1812*, Rsl., VIII, 1963, p. 27—58.

³ Nadežda Dragova, *Добри Войников, основоположник на българския театър*, «Театър», anul XI, 1958, nr. 11 și 12. Alexandru Iordan, *Începuturile teatrului bulgar în România*, „Preocupări literare”, 1941, nr. 5 și 7. Valentin Chelaru, *Influențe literare românești în opera dramaturgului bulgar Dobri Voinikov*, București, 1941. Ioan Massoff, *Teatrul românesc*, vol. II, cap. *Teatrul în limba bulgară*, EPL, 1966, p. 224—226.